

De sentinel node procedure

De schildwachtklier

INLEIDING

De chirurg heeft met u gesproken over een borstoperatie gecombineerd met een behandeling volgens de sentinel node procedure. In deze folder kunt u daar meer over lezen en er zondig ook nog vragen over stellen bij uw volgende bezoek aan uw arts, de mamma-careverpleegkundige of de oncologieverpleegkundige. Nadat de diagnose borstkanker is gesteld, komt de chirurg met een behandelplan. De behandeling is afhankelijk van de uitgebreidheid van uw aandoening.

DOEL

Bij de behandeling van borstkanker is het belangrijk om te weten of er uitzaaiingen in de lymfeklieren van de oksel zijn. Hiervoor werden vroeger altijd alle lymfeklieren weggehaald (okselkliertoilet).

Een okselkliertoilet kan de volgende nadelen hebben:

- een doof gevoel aan de binnenkant van de bovenarm;
- verhoogde kans op lymfoedeem (vochtophoping) in de arm aan de geopereerde kant;
- soms een verhoogde kans op infecties in de arm aan de geopereerde kant.

Als er geen uitzaaiingen worden vastgesteld, is het jammer als toch alle klieren zijn weggehaald. Daarom is er een methode ontwikkeld om eerst naar één klier te kijken: de sentinel node.

DE OKSELKLIEREN

De sentinel node wordt ook wel schildwachtklier genoemd, omdat Sentinel een Frans-Engels woord is voor schildwacht. De lymfeklieren in de oksels zijn te beschouwen als een opeenvolgend filter-systeem. Onderzoek heeft uitgewezen dat een kwaadaardige tumor in de borst zich volgens een vast patroon uitzaait. Dat betekent dat dit in eerste instantie zal gebeuren naar de eerste lymfeklier. Omdat de klier uitzaaiingen in de rest van de oksel probeert tegen te houden, heeft deze klier een schildwachtfunctie.

Uit onderzoek is gebleken dat er een grote kans (95%) bestaat dat er bij een schone

schildwachtklier, nog geen uitzaaiingen zijn in de rest van de oksel.

PROCEDURE

Op de afdeling Nucleaire Geneeskunde van het Antoni van Leeuwenhoekziekenhuis (AvL) wordt de schildwachtklier zichtbaar gemaakt met behulp van licht radioactieve stof. Nadat deze direct rond de tumor is ingespoten, gaat de radioactieve stof via de lymfebaan naar de eerste lymfeklier. De klier wordt zichtbaar gemaakt met een scan en vervolgens op de huid afgetekend. Het zichtbaar maken gebeurt in verschillende fasen:

1. direct na het inspuiten,
2. 2 en 4 uur na het inspuiten en
3. de volgende dag tijdens de operatie.

Deze procedure vindt, een dag voor de operatie, plaats op de afdeling nucleaire geneeskunde van het AvL.

Het is mogelijk dat de schildwachtklier tijdens het onderzoek in het AvL niet opkomt.

Dan toch blijft de mogelijkheid bestaan dat de klier gezien wordt tijdens de operatie na het inspuiten van de blauwe vloeistof.

OPERATIE

Tijdens de operatie wordt de schildwachtklier opgezocht met behulp van een zogenaamde probe. Deze probe meet de straling en zoekt op die manier de schildwachtklier op.

Voor de operatie spuit de chirurg blauwe kleurstof direct rond de tepelhof aan de kant van de tumor. De blauwe vloeistof hoopt zich op in de schildwachtklier en zorgt ervoor dat deze zichtbaar wordt. Na de operatie kan de urine, de ontlasting, de borst en uw lichaam blauw/groen verkleuren. Dit trekt later weg.

Wanneer u met uw arts hebt gekozen voor een borstamputatie, verwijdert de chirurg de schildwachtklier via dezelfde operatiewond. En als u voor een borstbesparende operatie hebt gekozen, verwijdert de chirurg de klier via een aparte snede in de oksel.

Vervolgens gaat de schildwachtklier voor verder weefselonderzoek naar het pathologisch laboratorium.

Het is soms mogelijk dat de chirurg geen schildwachtklier vindt. In dat geval worden alle lymfeklieren in de oksel verwijderd.

VRIESCOUPE-ONDERZOEK

Soms kan besloten worden tot een vriescoupe-onderzoek. De schildwachtklier gaat dan naar het laboratorium. Daar wordt met een snelle methode gekeken of er uitzaaiingen aanwezig zijn. Als dit het geval is, verwijdt de chirurg vervolgens de rest van de okselklieren.

Na het vriescoupe-onderzoek doet de patholoog aanvullend onderzoek bij de verwijderde schildwachtklier. Het komt soms voor dat de uitslag van het vriescoupe-onderzoek geen uitzaaiingen laat zien, maar dat er door het definitieve onderzoek alsnog tumorweefsel wordt aangetoond. Dit betekent dat de okselklieren alsnog verwijderd moeten worden.

VOORDELEN

1. In veel gevallen kan het verwijderen van de lymfeklieren achterwege blijven en wordt u niet geconfronteerd met de mogelijke gevolgen die dat met zich mee kan brengen, zoals: kans op zenuwbeschadiging, lymfoedeem (vochtophoping) in de arm aan de kant van de geopereerde borst en een verhoogde kans op infecties.
2. Een kortere opnameduur dan bij het verwijderen van de okselklieren.

NADELEN

1. De opnameduur wordt met een dag verlengd i.v.m. de procedure op de dag voor de operatie.
2. In sommige gevallen wordt er alsnog tumorweefsel in de schildwachtklier aangetroffen. Dat betekent een tweede opname en een tweede operatie. Dat kan psychisch belastend zijn.

VRAGEN?

Wij kunnen ons goed voorstellen dat u na het lezen van deze folder nog vragen hebt. Aarzel dan ook niet om die te stellen. Vragen over deze procedure kunt u niet alleen stellen aan uw behandelend arts, maar ook aan de mammacare-verpleegkundige of de oncologieverpleegkundige.

Ruimte voor aantekeningen en vragen: